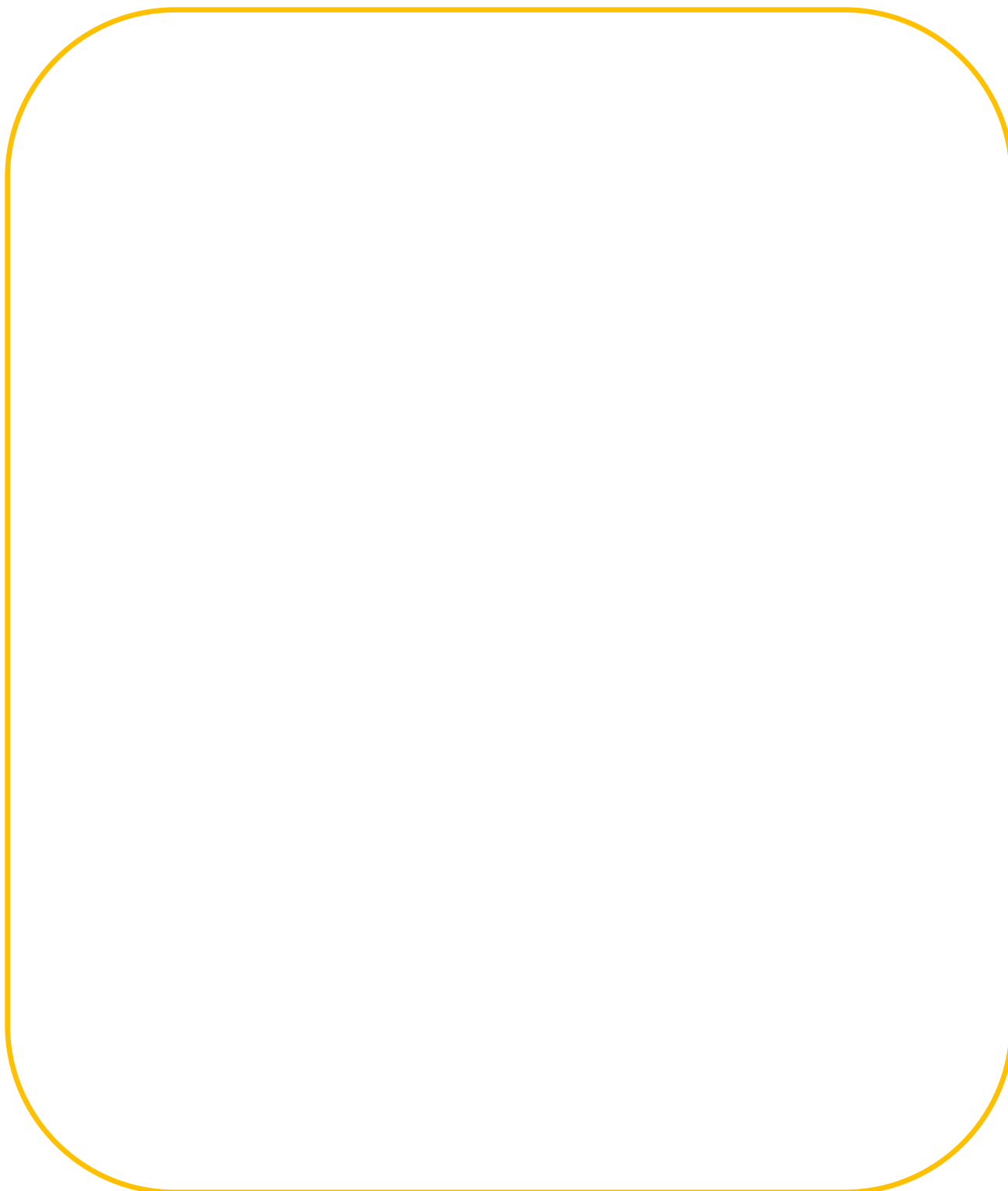

ÚVOD DO FINANČNÍ GRAMOTNOSTI

STROM POZNÁNÍ

Úkol: Nakresli si svůj strom poznání a postupně si do koruny stromu doplňuj vlastní poznatky a pojmy, kterým jsi porozuměl při výuce Finanční a ekonomické gramotnosti.

Peněžní vztahy									
Kovové kulaté platidlo									
Soustava peněz určitého státu									
Drobné kovové mince dříve užívané v ČR									
Instituce, kam si lidé ukládají peníze									
Po zaplacení v obchodě dostanu									
Hodnota zboží									
10 x 100									

[illegible]

PŘESMYČKY VE SLOVECH A VĚTÁCH

Úkol: V daných větách vyhledej skryté pojmy ze stromu poznání, které jsou zaznamenány v listech stromu. Pojmy zapiš na vyznačený řádek.

Daně se líbí červená barva.

Petr rozpočetl kamarády do hry.

Úhoře jsem ve zdejší zátoce již rok nespatrił.

V létě jsem pomáhal babičce trhat třešně.

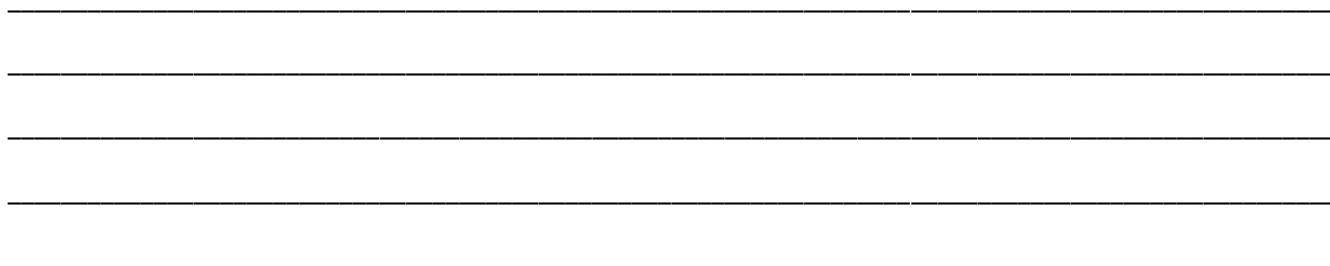
Filip nanosil na cestu písek a upravil její povrch.

V galerii si vedou inventář stálé expozice.

ZAMYSLI SE

Úkol: Setkal ses s některým pojmem? Dokážeš vysvětlit jeho význam? Můžeš použít slovník cizích slov. Získané informace si zaznamenej.

Úkol: Vyhledej ve větách zkratky vyučovacích předmětů, které tvoří kořeny stromu poznání Finanční a ekonomické gramotnosti. Které to jsou? Zapiš jejich celý název.

Zkus se více zajímat o knihy.

Afrikou prochází rovník.

Pozorně sledoval celý děj představení.

Země je třetí planetou Sluneční soustavy.

Mikulov je město vína.

This is a graphic of a single sheet of white paper with rounded corners. It features horizontal blue or grey ruling lines spaced evenly apart, typical of notebook paper. The paper is oriented vertically and occupies most of the frame.

ZAMYSLI SE

Úkol: Který z vyhledaných předmětů patří mezi tvé oblíbené? Jak nám mohou uvedené předměty pomoci při výuce Finanční a ekonomické gramotnosti.

PEXESO

Úkol: Rozstříhej. Přičiřaď k danému pojmu odpovídající význam.

INVESTICE	Vhodné uložení peněz.
FINANCE	Peníze a peněžní vztahy.
DAŇ	Příspěvek občana do státního rozpočtu na veřejné hospodaření.
ROZPOČET	Plán finančního hospodaření.
ÚROK	Částka, kterou platím jako odměnu tomu, kdo mi půjčil peníze.
TRH	Místo, kde dochází k uspokojení nabídky a poptávky.
BANKA	Peněžní ústav obstarávající finanční toky.

BANKOMAT	Přístroj pro výběr/vklad peněz za pomoci karty.
HYPOTÉKA	Půjčka od banky na nákup nemovitosti.
DEFICIT	Schodek, ztráta, nedostatek – nejčastěji ve spojitosti se státním rozpočtem.
EXEKUCE	Zabavení majetku neplatičů.
BANKOVKA	Platidlo daného státu, za něž si nakoupíš zboží nebo služby.
INFLACE	Proces znehodnocování peněz projevující se poklesem jejich kupní síly.
BURZA	Místo obchodování s cennými papíry – akciemi.
TRŽBA	Zisk prodejců služeb nebo zboží za prodané zboží.

METODICKÝ LIST

Téma lekce: Finanční a ekonomická gramotnost

Časový rámec: úvodní vyučovací blok (1-2 vyučovací hodiny)

Cíl lekce: seznámení s novým vyučovacím předmětem, osvojení si základních poznatků

Očekávané výstupy výukových bloků: orientace v základních pojmech, porozumění významu vyučovacího předmětu, rozvoj úsudku

Rozvíjené klíčové kompetence: kompetence k učení, k. k řešení problémů, komunikativní k., sociální k., k. občanské

Organizace: společná činnost, skupinová a individuální práce

Výukové metody: reproduktivní, dialogické, praktické, heuristické

Materiály a pomůcky: pracovní listy, psací potřeby, nůžky, interaktivní tabule, prezentace

Hodnocení výukového bloku:

- *hodnocení učitelem* - slovní hodnocení
- *hodnocení žáků* - co se jim podařilo, co jim dělalo potíže
- *hodnocení společné* - průběh výuky a prezentace, plnění úloh a cvičení

Přílohy: Pracovní listy: Finanční a ekonomická gramotnost - strom poznání, Finanční a ekonomická gramotnost - práce s pojmy, Finanční a ekonomická gramotnost - přesmyčky ve slovech a větách, Křížovka 1. a 2. část, Finanční a ekonomická gramotnost - Pexeso.

METODICKÝ POSTUP:

Úvodní vyučovací hodina:

- Představení nového vyučovacího předmětu - shlédnutí prezentace s verbálním doprovodem učitele. V průběhu možné zařazení dialogu mezi učitelem a žáky.
- Řešení pracovního listu Křížovka 1. a 2. část - společná práce.
- Hodnocení této části - evaluace a autoevaluace - porozumění novým pojmům a souvislostem, hodnocení přínosu nového předmětu pro jednotlivce.
- Práce s pracovním listem č. 1 - kresba vlastního stromu poznání: každý žák si nakreslí libovolně na papír formátu A4 (nebo A3) vlastní strom poznání. Do stromu si bude postupně zaznamenávat nové poznatky a osvojené pojmy.

Následná vyučovací hodina:

- Práce s pracovním listem - forma činnosti: společná nebo skupinová. Žáci řeší úlohy z pracovního listu po zaškolení učitelem.
- Závěrečná část - hra pexeso (činnost ve dvojicích nebo skupinách). Při hře postupují žáci podle pravidel klasické formy hry pexeso.

ŘEŠENÍ: Přesmyčky - pojmy: daně, rozpočet, úrok, trh, finance, investice. Přesmyčky předměty ve slovech a větách: mat- matematika, rov- rodinná výchova, děj- dějepis, zem- zeměpis, ov- občanská výchova.

OBCHODOVÁNÍ

ELEKTRONICKÉ ZBOŽÍ

Fotoaparát - 2 150 Kč

Pračka - 15 000 Kč

Tiskárna - 1 890 Kč

Skener - 2 180 Kč

Mikrovlna trouba
s grilem - 3 157 Kč

Monitor - 1 590 Kč

MP3 - 1 195 Kč

Počítačová sestava
- 18 569 Kč

Laptop - 9 990 Kč

Stolní lampa - 199 Kč

Žehlička - 1 196 Kč

Fén - 459 Kč

Vysavač - 3 459 Kč

Televizor – 8 990 Kč

Toustovač – 438 Kč

CD přehrávač
- 2 280 Kč

Úkol: Vypočítej tento finanční případ.

Rodina Nováková si koupila nový byt. Po přestěhování se paní Nováková s panem Novákem rozhodli vybavit byt novými elektrospotřebiči. Paní Nováková si do nákupního vozíku položila toustovač, vysavač, žehličku a stolní lampu. Pan Novák pak přidal televizor a CD přehrávač. Společně se rozhodli vyfotografovat byt novým fotoaparátem.

Kolik Kč stálo zboží, které vložila do vozíku paní Nováková? - vypiš jednotlivé položky a sečti

Kolik Kč zaplatili za nákup celkem?

NÁKUP VYBRANÉHO ZBOŽÍ

Úkol: Použij smyšlené ceny zboží z předchozího pracovního listu nebo vyhledej skutečné ceny zboží pomocí internetu. Kolik Kč bude stát nákup těchto výrobků? Nejdříve proved' odhad, pak vypočítej přesnou cenu zakoupeného zboží - musíš připočíst DPH dle současné sazby.

Součástí každého zboží je nepřímá daň, tzv. DPH (daň z přidané hodnoty), kterou platí spotřebitel v ceně zboží. Je vyjádřena v procentech. V současné době je DPH _____ % a _____ %.

Odhad cen: _____

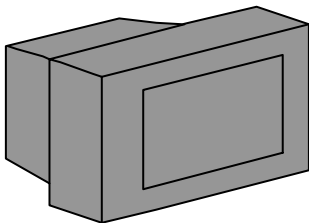
Výpočet skutečné ceny s DPH:

Porovnej odhad s přesným výpočtem: _____

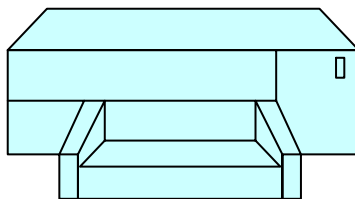
Odpověď: _____

Kolik Kč musí prodavač vrátit kupujícímu, který platí pětistícovou bankovkou?

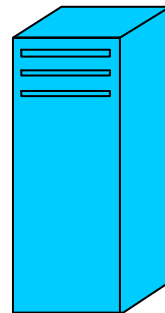
V obchodním domě v oddělení s elektronikou nabízí toto zboží:

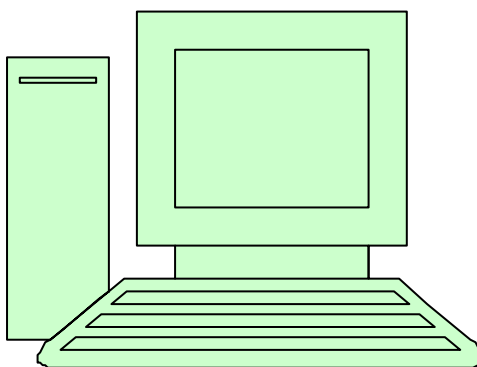
Monitor - 1 560 Kč

Tiskárna - 2 180 Kč

PC - 9 998 Kč

Počítačová sestava - 14 695 Kč.

Prodejce nabízí při zakoupení počítačové sestavy tiskárnu zdarma.

Zjisti celkovou cenu monitoru, tiskárny a PC, pokud bys kupoval vše zvlášť.

Porovnej s cenou počítačové sestavy a přemýšlej, která koupě je výhodnější.

Své rozhodnutí se pokus zdůvodnit.

METODICKÝ LIST

Téma lekce: Obchodování

Časový rámec: 1-2 vyučovací hodiny

Cíl lekce: rozvoj úsudku, orientace v obchodu a nakupování

Očekávané výstupy výukových bloků: pracuje s přirozenými čísly i procenty, snaží se určit cenu nákupu a cenu zboží bez DPH a s DPH

Organizace: společná činnost, skupinová a individuální práce

Výukové metody: reproduktivní, dialogické, praktické, heuristické

Materiály a pomůcky: pracovní listy, psací potřeby, nůžky, interaktivní tabule, prezentace

Hodnocení výukového bloku:

- *hodnocení učitelem* - slovní hodnocení
- *hodnocení žáků* - co se jim podařilo, co jim dělalo potíže
- *hodnocení společně* - průběh výuky a prezentace, plnění úloh a cvičení

Přílohy: Pracovní listy: Elektronické zboží, Rodinný nákup, Vlastní nákup, Nákup vybraného zboží, Výhodný nebo nevýhodný nákup?

METODICKÝ POSTUP:

Návrh postupu:

- Pracovní listy lze využít pro skupinovou nebo individuální formu práce. Pracovní list Elektronické zboží bude provázet práci s jednotlivými pracovními listy po něm následujícími. Jednotlivé části s názornými zobrazeními zboží žáci rozstříhnou a vkládají je do nákupních vozíků nebo je lepí do jeho okolí dle zadání na pracovních listech. Řeší úlohy, opírají se i o vlastní zkušenosti při nákupu.
- Evaluace a autoevaluace práce s jednotlivými pracovními listy - náročnost, samostatnost při práci, správnost řešení.
- Pracovní list Vhodný nebo nevýhodný nákup - plnění úlohy individuální činností nebo prací ve dvojicích žáků dle zadání. Je možné při získání informací o současné výši DPH využít práci s internetem.
- Společné vyhodnocení splnění úkolu nebo hodnocení učitelem - dle uvážení ze strany pedagoga.

RODINA - DOMÁCNOST

HOSPODAŘENÍ DOMÁCNOSTI

Pro každého člověka jsou různé věci různě důležité. Takovému řazení od nejdůležitějšího po nejméně důležité říkáme žebříček hodnot, neboli také hierarchie hodnot. Na jeho utváření má velký vliv právě naše rodina.

(HODNOTA = něco pro člověka cenného a důležitého)

Úkol: Pokus se zamyslet nad tím, co potřebuješ k životu ty, po čem toužíš a čeho se můžeš vzdát. Své potřeby pak urovnej od nezbytných po méně důležité do pomyslného žebříčku hodnot, který představuje tabulka. Označ, které z nich si nemůžeš koupit.

VZDĚLÁNÍ

OBLEČENÍ

ZDRAVÍ

ÚSPĚCH

MOBIL

PRÁCE

BYT

LÁSKA

PŘÁTELSTVÍ

AUTOMOBIL

Hodnoty rodiny závisí na jejich aktuálních potřebách i potřebách jejich jednotlivých členů. Které hodnoty upřednostníme, závisí na naší konkrétní rodině.

Úkol: Pokus se, po poradě s rodiči, sestavit žebříček hodnot vaší rodiny. Seřaď je od nejvíce důležitých po méně či nejméně důležité (1 = nejdůležitější).

10.
9.
8.
7.
6.
5.
4.
3.
2.
1.

Úkol: Rozstříhejte statky uvedené na kartičkách. Správně je zařadte a vlepíte do tabulky.

Vítr	obuv	software	děšť
Auto	zákon o právu	kniha	sníh
Fréza	elektrický proud	ropa	udělený patent na vynález
Dům	silnice	uhlí	technický diamant

STATKY			
VOLNÉ		VZÁCNÉ	
NEHMOTNÉ	HMOTNÉ	NEHMOTNÉ	HMOTNÉ

POTŘEBY DOMÁCNOSTI

Úkol: Snaž se odpovědět na dané otázky. Ve společné diskusi se spolužáky a učitelem můžeš své úvahy rozvést.

1. Pokus se podle svého názoru vysvětlit pojem POTŘEBA/Y:

2. Zamysli se nad svými běžnými denními potřebami a vypiš si je:

3. Jsi si jistý, zda věci, které po rodičích požaduješ, vždy nutně potřebuješ?

4. Chtěl jsi někdy po rodičích koupit nějakou věc, kterou jsi zrovna nutně nepotřeboval? O jakou věc se jednalo?

5. Co se za peníze nedá koupit?

6. Co nutně potřebuješ, abys mohl žít?

7. Jak se potřeby přeměňují? Jak rostou?

Úkol: Pokus se roztrždit následující potřeby na základní a ostatní. Rozstříhej je na jednotlivé kartičky a postupně je nalep do připravené tabulky.

POTŘEBY	
ZÁKLADNÍ	OSTATNÍ

VODA	PEČIVO	VZDĚLÁNÍ	POHYB
HYGIENA	SPORT	ZÁLIBY	DOVOLENÁ
BAZÉN	TEPLO	DÝCHÁNÍ	UZNÁNÍ
VYMĚŠOVÁNÍ	LÁSKA	OBLEČENÍ	TIŠENÍ HLADU
MOBIL	SPÁNEK	PROSTOR	AUTO

SLUŽBY PRO DOMÁCNOSTI

Maminka Jitky pracuje jako kadeřnice. Říká, že neprodává žádné zboží, ale že poskytuje svým zákazníkům nějakou službu. To je práce, kterou udělá pro druhé. Třeba jim umyje, ostříhá nebo obarví vlasy. Za služby musíme stejně platit jako za statky.

Úkol: Poznáš, jaké služby poskytují lidé na obrázku svým zákazníkům? Jednotlivé služby vždy popiš pod obrázkem.

Úkol: Zamysli se a barevně vyznač, jaké služby využívá tvoje rodina.

Úkol: Zamysli se, možná od svých prarodičů slýcháváš některá z těchto úsloví:

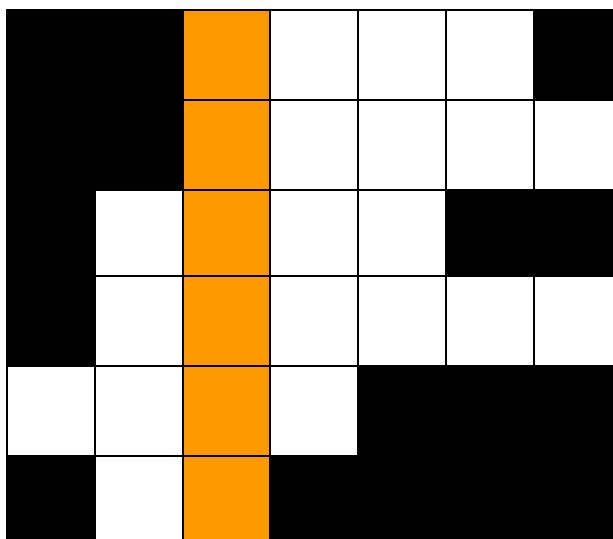
VŠECHNO ZA PENÍZE NEKOUPIŠ.

KDYŽ CHUDOBA VCHÁZÍ DO DVEŘÍ, LÁSKA PRCHÁ OKNEM.

S JÍDLEM ROSTE CHUŤ.

Souhlasíš s nimi? Dokážeš je vysvětlit?

Úkol: Vylušti křížovku a vysvětli pojem z tajenky.

1. jeden ze smyslů člověka
2. 10 x 100 se rovná ...
3. roční období
4. přímořský stát v Evropě
5. na mapě jsou značeny modře
6. zájmeno osobní

Tajenka: _____ Vysvětlení: _____

RODINNÝ ROZPOČET

Každá domácnost (rodina) musí počítat s určitými příjmy a výdaji v daném čase, kterými uspokojuje potřeby jejich jednotlivých členů, a tím i celé domácnosti.

Úkol: napiš na řádky vlevo od domku možné typy příjmů domácnosti a vpravo od domku co nejvíce typů možných výdajů domácnosti.

PŘÍJMY DOMÁCNOSTI

VÝDAJE DOMÁCNOSTI

Rozdíl mezi příjmy a výdaji se nazývá BILANCE.

Úkol: Popiš, co se stane v těchto dvou případech:

RODINA MÁ VĚTŠÍ PŘÍJMY NEŽ VÝDAJE – KLADNÁ BILANCE = **rodina ušetřila**. Co s penězi udělá?

RODINA MÁ NIŽŠÍ PŘÍJMY NEŽ VÝDAJE – ZÁPORNÁ BILANCE = **rodina má dluhy**. Jak je vyřeší?

METODICKÝ LIST

Téma lekce: Rodina - domácnost

Časový rámec: 2-3 vyučovací hodiny

Cíl lekcí: rozvoj úsudku, orientace v obchodu a nakupování

Očekávané výstupy výukových bloků: pracuje s přirozenými čísly i procenty, snaží se určit cenu nákupu a cenu zboží bez DPH a s DPH

Organizace: společná činnost, skupinová a individuální práce

Výukové metody: reproduktivní, dialogické, praktické, heuristické

Materiály a pomůcky: pracovní listy, psací potřeby, nůžky, interaktivní tabule, prezentace

Hodnocení výukového bloku:

- *hodnocení učitelem* - slovní hodnocení
- *hodnocení žáků* - co se jim podařilo, co jim dělalo potíže
- *hodnocení společné* - průběh výuky a prezentace, plnění úloh a cvičení

Přílohy: Pracovní listy: Hospodaření domácnosti, Potřeby domácnosti, Služby pro domácnost, Rodinný rozpočet.

Použité zdroje:

- Janošková D. a kol.: Rodina dělá z domu domov. In: Občanská výchova s blokem Rodinná výchova: učebnice pro ZŠ a víceletá gymnázia 6. 1. vyd. Plzeň: Fraus, 2003. ISBN 80-7238-207-1.
- Janošková D. a kol.: Rodina dělá z domu domov. Občanská výchova s blokem Rodinná výchova: Příručka učitele pro ZŠ a víceletá gymnázia 6. 2. uprav. vyd. Plzeň: Fraus, 2009. ISBN 978-80-7238-892-9.
- Janošková D. a kol.: Majetek v našem životě, Naše potřeby; Ekonomika domácnosti. Občanská výchova s blokem Rodinná výchova: učebnice pro ZŠ a víceletá gymnázia 7. 1. vyd. Plzeň: Fraus, 2004. ISBN 80-7238-325-6.
- Janošková D. a kol.: Majetek v našem životě, Naše potřeby; Ekonomika domácnosti Občanská výchova s blokem Rodinná výchova: příručka učitele pro ZŠ a víceletá gymnázia 7. 1. vyd. Plzeň: Fraus, 2004. ISBN 80-7238-326-4.
- Janošková D. a kol.: Hospodaření. Občanská výchova s blokem Rodinná výchova: příručka učitele pro ZŠ a víceletá gymnázia 8. 1. vyd. Plzeň: Fraus, 2005. ISBN 80-7238-394-9.
- Janošková D. a kol.: Hospodaření. Občanská výchova s blokem Rodinná výchova: učebnice pro ZŠ a víceletá gymnázia 8. 1. vyd. Plzeň: Fraus, 2005. ISBN 80-7238-393-0.
- Navrátilová P.: Finanční gramotnost: učebnice pro učitele. 1. vyd. Kralice na Hané: Computer Media, 2012. ISBN 978-80-7402-107-7.
- Skořepa M., Skořepová E.: Finanční a ekonomická gramotnost pro ZŠ a víceletá gymnázia: manuál pro učitele. 1. vyd. Praha: Scientia, 2008. ISBN 978-80-86960-40-1.
- Skořepová E.: O penězích a hospodaření s Kačkou a Filipem. Finanční gramotnost pro 1.- 3. třídu. 1. vyd. Praha. Fragment, 2010. ISBN: 978-80-253-1123-3.

Zdroje obrázků:

[http://office.microsoft.com/cs-](http://office.microsoft.com/cs-cz/images/??Origin=EC790014051029&CTT=6&ver=12&app=winword.exe)

[cz/images/??Origin=EC790014051029&CTT=6&ver=12&app=winword.exe](http://office.microsoft.com/cs-cz/images/??Origin=EC790014051029&CTT=6&ver=12&app=winword.exe)

METODICKÝ POSTUP:

Návrh postupu:

- Uvedení hodiny s motivací žáků formou společného rozhovoru k danému tématu.
- Prezentace - možno využít k doplnění probíraného tématu, vyvození problematiky či doplnění výkladu učitele, k vysvětlení základních pojmů (prezentaci lze přerušit a navázat práci s aktuálním pracovním listem).
- Pracovní listy - lze uplatnit různé formy práce (společná činnost, skupinová nebo individuální práce) - vysvětlení základních poznatků, obohacení vědomostí o nové informace, dále je možné využít pracovní listy k opakování a procvičování základních znalostí a dovedností.
- Hodnocení náročnosti jednotlivých pracovních listů - hodnocení žáky i učitelem.
- V průběhu možné zařazení dialogu mezi učitelem a žáky.
- Pracovní list „Opakování a sebehodnocení“ je vhodné použít v závěru probíraného tematického celku pro opakování základních poznatků a pro evaluaci a autoevaluaci žáků - porozumění novým pojmům a souvislostem, hodnocení přínosu pro jednotlivce.
- Záznam nových pojmů, do stromu poznání, kterým žák porozuměl.

FINANČNÍ PRODUKTY

KOUPĚ NA SPLÁTKY

Úkol: Vypočítej tento finanční případ.

Nový stojí 20 000 Kč. Pan Jiří má naspořeno

Proto se rozhodl požádat u banky o půjčku 15 000 Kč. Banka mu vypočítala, že každý měsíc

bude splácet

Kč a k tomu ještě

Kč úroky.

VYPOČÍTEJ:

Dohromady tedy bude splácet

Kč každý měsíc po dobu 5 měsíců.

Z těchto peněz půjde celkem na úroky

Kč.

Pan Jiří tak za pět měsíců celkem bance zaplatí

Kč.

1. splátka 3 100 Kč LEDEN	2. splátka 3 100 Kč ÚNOR	3. splátka 3 100 Kč BŘEZEN	4. splátka 3 100 Kč DUBEN	5. splátka 3 100 Kč KVĚTEN
--	---------------------------------------	---	--	---

Pan Jiří si od banky půjčí 15 000 Kč, ale po 5 měsících jí vrátí _____ Kč. Sám si počítal, kolik měsíčně vydělá a kolik může utratit. Zjistil, že každý měsíc mu po zaplacení všech nezbytných výdajů zbývá 5 000 Kč.

Může pan Jiří, dle tvého názoru, s půjčkou souhlasit?

ANO - NE

DŮVODEM, PROČ BY SI MĚL KAŽDÝ ZVÁŽIT, ZDA SI VZÍT ÚVĚR Z BANKY ČI NE, JSOU ÚROKY, KTERÉ MOHOU BÝT MNOHDY DOST VYSOKÉ. PROTO PŘED PODPÍSEM KAŽDÉ SMLOUVY ŘÁDNĚ PŘEMÝŠLEJ A POČÍTEJ!

STUDENTSKÁ PŮJČKA

Úkol: Vypočítej tento finanční případ.

Studenti Petr a Jitka si chtěli půjčit každý 30 000 Kč na studijní pobyt v zahraničí. Šli každý do jiné banky a žádali o informace ke spotřebitelskému úvěru. Zjistěte, kdo z nich dostal výhodnější půjčku a proč.

Petrovi sjednala banka A úvěr na 10 měsíců při splátce 3000 Kč a měsíčních úrocích 120 Kč.

Jitce spočítala banka B úvěr na 6 měsíců při splátce 5000 Kč a měsíčních úrocích 100 Kč.

Petr – banka A

VÝPOČET

Petr zaplatí bance A na splátkách a úrocích celkem _____ Kč.

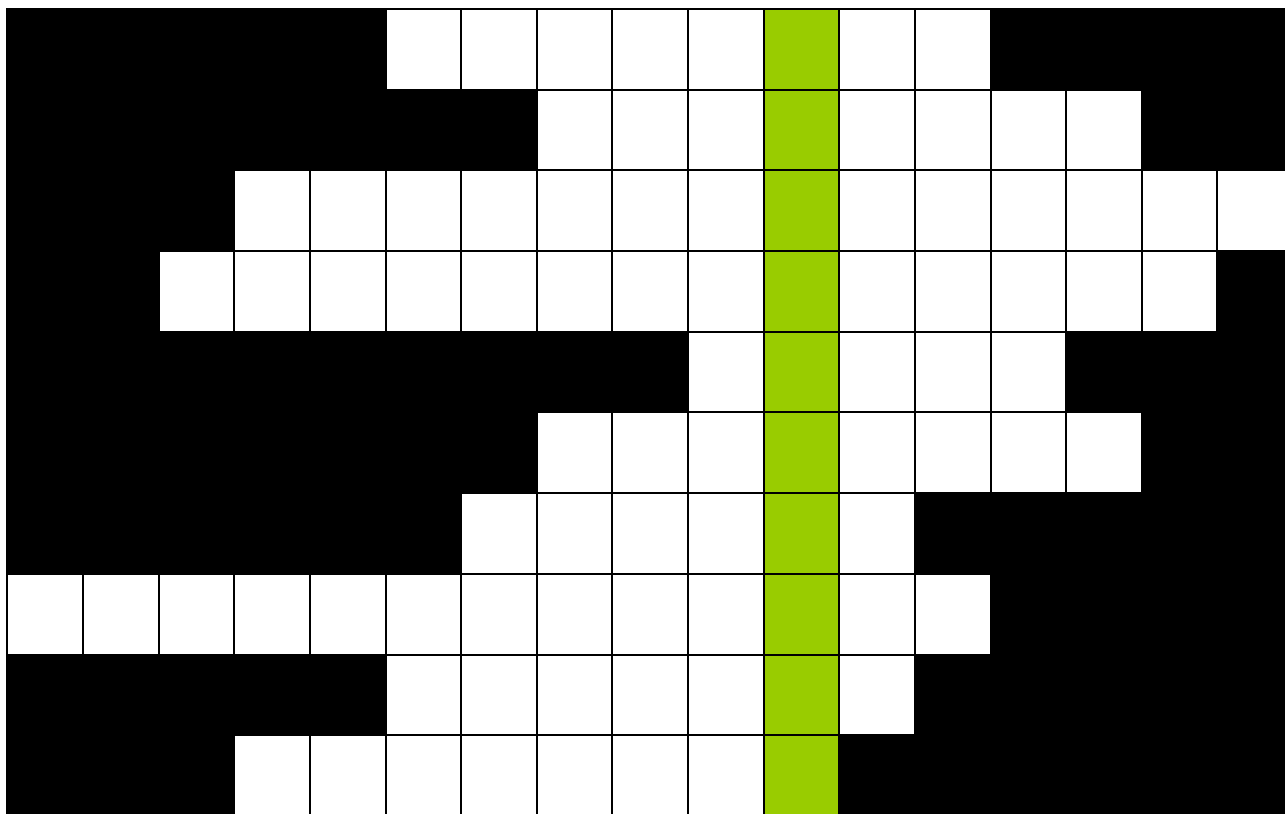
Jitka – banka B

VÝPOČET

Jitka zaplatí bance B na splátkách a úrocích celkem _____ Kč.

ZHODNOCENÍ - Kdo si vezme lepší studentskou půjčku? Petr nebo Jitka a proč?

Úkol: V této křížovce na každém řádku najdeš jednu z možností, kde si půjčit peníze. Křížovku se pokus vyluštit. V tajence se skrývá jeden ze zdrojů úvěru.

1. rodinní příslušníci
2. známí
3. nákup s postupným splácením ceny
4. úvěr na nákup spotřebního zboží
5. finanční ústav
6. spořitelna poskytující úvěry na bydlení
7. soukromá osoba půjčující za velmi vysoké úroky
8. plastový obdélník s čipem
9. zapůjčení věci za poplatek
10. úvěr zajištěný nemovitostí

TAJENKA: _____

Dokázal bys vysvětlit význam slova, které jsi našel v tajence? Pokus se o to.

JISTINA – ÚROK – SPLATNOST

JISTINA = částka, kterou si půjčím;

ÚROK = peněžitá odměna tomu, kdo ti půjčuje peníze, navyšuje jistinu;

SPLATNOST = udává, jak rychle musíš úvěr splatit;

Úkol: Posuď dle uvedených informací následující možnosti řešení tohoto finančního případu.

Manželé Novákovi si chtějí koupit domácí kino za 48 000 Kč, ale nemají potřebnou hotovost. Rozhodli se potřebné peníze získat pomocí úvěru (s jistinou ve výši 48 000 Kč).

V první bance dostali dvě nabídky:

- 1. úvěr: úrok 2 400 Kč, splatnost 2 roky s měsíční splátkou ve výši 2 100 Kč**
- 2. úvěr: úrok 4 800 Kč, splatnost 2 roky s měsíční splátkou ve výši 2 200 Kč**

Který úvěr je, podle tvého názoru, výhodnější a proč?

Novákovi ještě navštívili druhou banku, kde dostali následující nabídky:

- 3. úvěr: úrok 2 400 Kč, splatnost 2 roky s měsíční splátkou ve výši 2 100 Kč**
- 4. úvěr: úrok 2 400 Kč, splatnost 4 roky s měsíční splátkou ve výši 1 050 Kč**

Který je v této bance výhodnější a proč?

Který ze všech čtyř úvěrů je nejvýhodnější (nejméně nákladný) a proč?

Úkol: Posuď dle uvedených informací následující možnosti řešení tohoto finančního případu.

Pan Kroutil chce nový dům, který stojí 3 000 000 Kč. Měsíční příjem pana Kroutila je rovných 23 000 Kč. Pan Kroutil může na dům odkládat měsíčně částku 10 000 Kč. Může si na dům půjčit? Spočítej obě navrhované možnosti a pak rozhodni, která je výhodnější.

Pan Kroutil si vezme půjčku, kde bude splácet každý měsíc 10 000 Kč a k tomu každý měsíc 800 Kč poplatky a úroky.

Za jak dlouho si na dům našetří? _____

A kolik zaplatí za úroky? _____

Místo pro výpočet:

Pan Kroutil dostal nabídku od jiné banky, která mu půjčí peníze a které bude 300 měsíců platit každý měsíc 10 000 Kč a k tomu 15% úrok z placené částky.

Za jak dlouho si na dům našetří? _____

A kolik zaplatí za úroky? _____

Místo pro výpočet:

Pokud by pan Kroutil chtěl koupit dům dříve, jakým způsobem by toho mohl docílit? Jak získá peníze hned a splácení mu bude odloženo až po nákupu domu? Náповědou ti může být správné slovo z této nabídky:

HYPOTÉKA HYDROTÉKA HYKOTÉKA BANKOTÉKA EUROTÉKA DOLARTÉKA

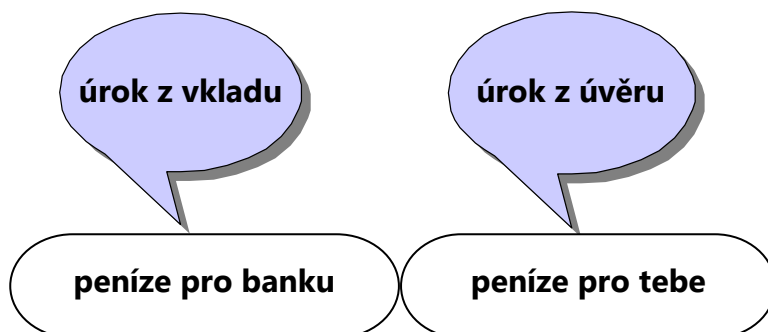
Úkol: Najdi na internetu přesnou definici správného slova, které jsi vybral.

Při každé bankovní půjčce musíš platit zprostředkovateli za jeho ochotu - peněžitou odměnou za půjčení peněz je ÚROK.

Půjčování peněz za úplatu se objevilo vzápětí po vzniku peněz a setkáváme se s ním v Mezopotámii, starém Egyptě nebo antickém Římě.

Od raného středověku se tato činnost setkávala s omezením ze strany různých náboženství. Podle křesťanské církve byl úrok poplatek za čas, který patří Bohu, a proto se s ním nemůže obchodovat. Do dneška se nám zachovalo pro příliš vysoký úrok označení „nekřesťanský“. Ještě přísnější je v této otázce Islám, který zakazuje půjčování peněz na úrok dodnes.

Úkol: Víš, jaký je rozdíl mezi těmito termíny? Pokus se přiřadit správnou odpověď.

ÚROK Z VKLADŮ

Kromě úroků za půjčení peněz existují i kladné úroky, které ti přináší příjmy. Tyto úroky ti platí banka, když si u ní založíš spořicí účet.

Úkol: Vypočítej kladné úroky, které dostaneš za spoření na svém účtu.

Rodiče ti založili v bance spořicí účet a pravidelně, každý měsíc, ti na něj posílají částku 1000 Kč. Babička se rozhodla přispívat také a posílá ti na tento účet 100 Kč měsíčně. Banka úročí vklad na tvém spořicím účtu částkou 330 Kč ročně.

Vypočítej, kolik Kč budeš mít naspořeno za jeden rok na účtu včetně úroku banky.

Místo pro výpočet:

Odpověď: _____

Různé banky nabízí různé kladné úroky dle časového rozmezí. Mohou to být úroky měsíční, roční, čtvrtletní, pololetní nebo roční.

HRA - CO JE TO?

Úkol: Tabulku rozstříhejte na jednotlivé kartičky. Rozprostřete je jako pexeso na stůl nápisem dolů k podložce. Obrátte kartičku a vysvětlete vlastními slovy význam pojmu, který je na ní napsaný. Kdo správně objasní termín, ponechá si kartičku u sebe, v opačném případě ji vrátí do hry. V činnosti se střídáte. Úspěšným se stává ten, kdo při hře získá více kartiček.

ÚROK Z VKLADŮ	ÚROK Z ÚVĚRU	BANKA	HYPOTÉKA	LEASING
ÚVĚR	DLUŽNÍK	VĚŘITEL	RUČITEL	JISTINA
SPLATNOST	SPOTŘEBITEL	STAVEBNÍ SPOŘENÍ	ON-LINE PŮJČKA	SPOŘICÍ ÚČET
BANKOMAT	KREDITNÍ KARTA	ZÁSTAVA	NEBANKOVNÍ INSTITUTE	LIHVÁŘ
MINCE	PLATIDLO	EXEKUCE	DLUH	DANĚ

ZÁKLADNÍ POJMY

Úkol: Tomáš a Pavel si krátili dlouhou chvíli společenskou hrou. Podařilo se jim složit daná slova, ale nejsou si jisti, zda jim zcela správně rozumí. Poradíš jim? Přečti si jejich tvrzení a označ, zda s nimi souhlasíš či nikoli, případné chyby oprav.

Pavel složil pojmy dluh, peníze, úroky a vysvětlil je takto:

DLUH - to, co někdo někomu musí vrátit, třeba půjčené peníze

ano	-	ne
-----	---	----

ÚROK - peníze, které mi poskytne banka

ano	-	ne
-----	---	----

PENÍZE - platidlo

ano	-	ne
-----	---	----

Tomáš sestavil slova splátka, hypotéka a spoření. Objasnil je následovně:

SPLÁTKA - částka, kterou musím pravidelně platit, abych zaplatil dluh

ano	-	ne
-----	---	----

HYPOTÉKA – půjčka od banky na koupi nebo stavbu domu

ano	-	ne
-----	---	----

SPOŘENÍ - peníze, které dostanu a hned je neutratím

ano	-	ne
-----	---	----

METODICKÝ LIST

Téma lekce: Finanční produkty

Časový rámec: 2-3 vyučovací hodiny

Organizace: společná činnost, skupinová a individuální práce

Cíl lekcí: doplnit si slovníček o nové pojmy z ekonomického názvosloví (půjčka, hypotéka, spoření, úvěr, úrok apod.) a učit se je charakterizovat i odlišit; získat teoretickou průpravu, pomocí které by měl žák v budoucnu umět uvažovat nad reálností půjčky financí a pečlivě zvažovat své budoucí závazky - učit se odpovědnosti při zacházení s penězi

Očekávané výstupy výukových bloků: orientace v základních pojmech; uvědomit si rozdíly finančních produktů nabízených bankovní a nebankovní institucí a možných úskalí; seznámit se s úlohou ručitele; nacházet důvody: proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy; hledat východiska při řešení problémů z reality života - vycházet z modelových situací

Výukové metody: reproduktivní, dialogické, praktické, heuristické

Materiály a pomůcky: pracovní listy, psací potřeby, nůžky, interaktivní tabule, prezentace

Hodnocení výukového bloku:

- *hodnocení učitelem* - slovní hodnocení
- *hodnocení žáků* - co se jim podařilo, co jim dělalo potíže
- *hodnocení společné* - průběh výuky a prezentace, plnění úloh a cvičení

Přílohy: Pracovní listy: Koupe na splátky, Studentská půjčka, Jistina - úrok - splátka, Úrok z vkladů, Hra - Co je to.

METODICKÝ POSTUP:

Návrh postupu:

- Prezentace - k osvětlení probíraného tématu, vyvození problematiky či doplnění výkladu učitele, k vysvětlení základních pojmů.
- Práce s jednotlivými pracovními listy - využití různých forem práce (společná činnost, skupinová nebo individuální práce) - vysvětlení základních poznatků, obohacení vědomostí o nové informace nebo lze pracovní listy použít k procvičování základních znalostí a dovedností a jejich opakování.
- Hodnocení náročnosti jednotlivých pracovních listů - hodnocení žáky i učitelem.

Zdroje obrázků:

http://www.google.cz/imgres?q=hypot%C3%A9ka&start=103&hl=cs&tbo=d&biw=1600&bih=722&tbm=isch&tbnid=SLuIYBEmmhdK6M:&imgrefurl=http://finance.idnes.cz/hypoteka-nebo-pronajem-pet-doporuceni-pro-spravnou-volbu-p3m-uver.aspx%3F%3DA111212_154335_uver_bab&docid=cSRPi0nEQ1E1OM&imgurl=http://i.idnes.cz/11/093/cl6/ZUK3df8e9_hypoindex.jpg&w=630&h=419&ei=yIvrUOesJoKd0QXDoYD4Aw&zoom=1&iact=hc&vpx=1278&vpy=55&dur=140&hovh=183&hovw=275&tx=224&ty=97&sig=110027911502716050995&page=4&tbnh=141&tbnw=219&ndsp=37&ved=1t:429,r:24,s:100,i:76

PENÍZE

HISTORICKÁ PLATIDLA

Lidé začali za zboží platit různými platidly. Šlo o různé věci, které se dobře přenášely a skladovaly a obvykle se nedaly napodobit něčím jiným. Teprve později se objevily první mince a následně i papírové peníze tzv. bankovky.

Úkol: Dokážeš doplnit názvy některých historických platidel do jednotlivých tabulek? Můžeš si pomoci i obrázky, které je zobrazují.

S	L				O	C		
---	---	--	--	--	---	---	--	--

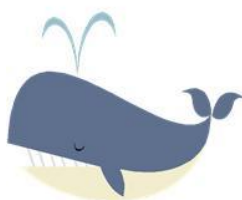
K		Ž		Š			Y
---	--	---	--	---	--	--	---

	Á	T		K
--	---	---	--	---

		T		
--	--	---	--	--

V		L	R		B		Z		B	
---	--	---	---	--	---	--	---	--	---	--

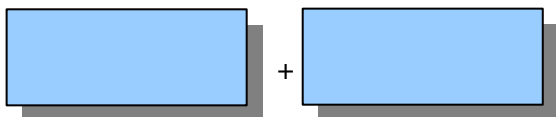
M		Š		E
---	--	---	--	---

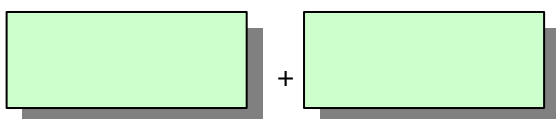
BANKOVKY A JEJICH SMĚNA

Úkol: Zkus následující bankovky rozměnit na bankovky s menší hodnotou. Jejich hodnotu pak zapiš do volných políček. Pozor, aby v okénku stejné barvy byly bankovky stejné hodnoty!

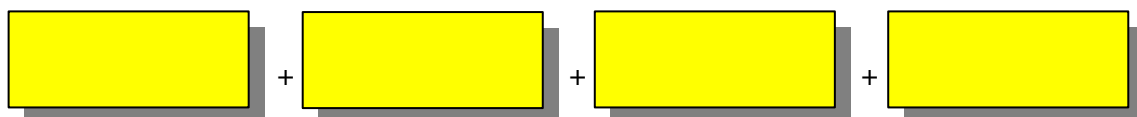
100 Kč =

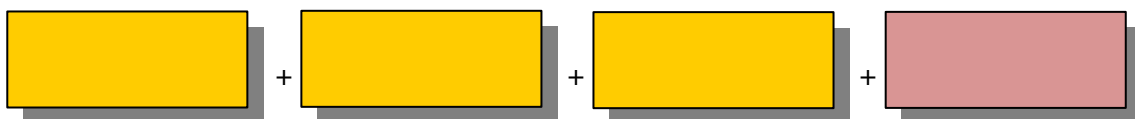
200 Kč =

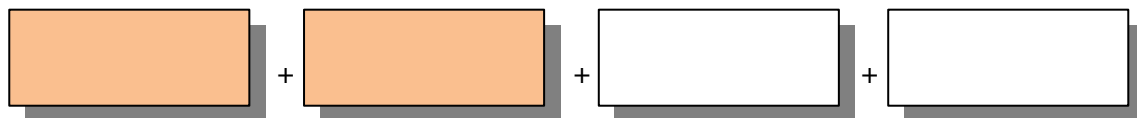
200 Kč =

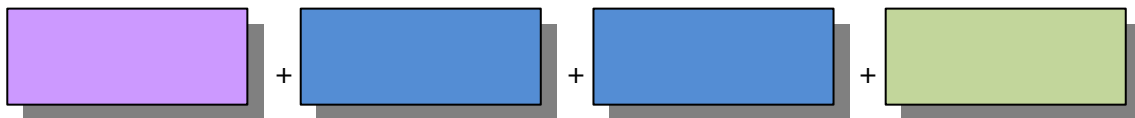
5 000 Kč =

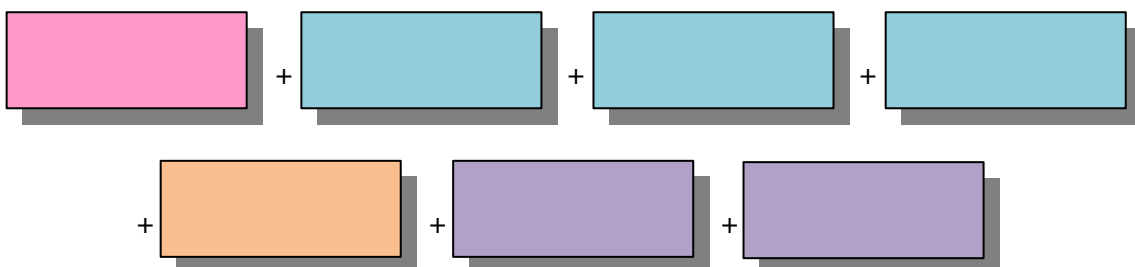
500 Kč =

1 000 Kč =

2 000 Kč =

NÁKUP

Úkol: Spočítej nákup tří kamarádů. Dej ale pozor! V současné době jsou v oběhu pouze jednotky korun. Dílčí jednotka koruny, haléř, již byla z oběhu stažena. Ve vyjádření cen služeb a zboží se ovšem haléře stále používají. Při placení penězi se však cena zaokrouhluje na celé koruny.

JIRKA

1 kg za 25,50

ks za 8,20

1 kg za 50,--

10 ks za 34,50

Cena nákupu: _____ Skutečně zaplatí: _____

LADA

28,60

125,--

1 ks 18,20

1 kg za 25,50

Cena nákupu: _____ Skutečně zaplatí: _____

KATKA

ks za 8,20

28,60

2,2 kg za 52,30

Cena nákupu: _____ Skutečně zaplatí: _____

RODINNÝ NÁKUP

Úkol: Spočítej, kolik bys měl zaplatit za zboží a kolik peněz máš na nákup. Potom se rozhodni, zda můžeš nebo nemůžeš koupit vše. Do tabulky napiš, jestli ti nějaké peníze po nákupu zbudou.

Zboží	Cena za 1 kus v Kč	Cena nákupu celkem	Moje peníze	Mohu koupit vše? (ano-ne)	Zbude mi
	4,60				
	8,40				
	5,20				
	14,70				
	16,50				

VŠE O BANKOVKÁCH A MINCÍCH

Úkol: Zjisti pomocí internetu nebo v knihovně následující informace a zapiš si je.

1. Tři legrační historické druhy platidel ještě před vznikem mincí:

2. Oproti těmto platidlům mají mince výhodu v tom, že:

3. V kterém století se na území ČR objevily první mince a jak se jmenovaly?

4. V kterém století se na území dnešní ČR poprvé objevily papírové bankovky?

5. Jak se nazývá naše měna?

6. Od kterého století se na našem území platí korunami dělenými na 100 haléřů:

7. Cena 1 litru mléka v roce 1937: _____

8. Kudy putuje bankovka během svého „života“:

METODICKÝ LIST

Téma lekce: Peníze

Časový rámec: vyučovací blok 3-4 hod. v 6. ročníku

Cíl lekcí: seznámit se s podobou peněz, jejich funkcí a formou, objasnit si rozdíl mezi výměnným a peněžním obchodem, odhadnout a spočítat cenu nákupu a vrácené peníze, doplnit si slovníček o nové pojmy

Očekávané výstupy výukových bloků: orientace v základních pojmech, objasnění výhod a nevýhod výměnného a peněžního obchodu, seznámení s historickou potřebou vzniku platidla, rozpoznání jednotlivých současných bankovek a mincí ČR i jednotlivých ochranných prvků na bankovkách, rozvoj úsudku při řešení situací z reality života

Rozvíjené klíčové kompetence: kompetence k učení, k. k řešení problémů, komunikativní k., sociální k., k občanské

Organizace: společná činnost, skupinová a individuální práce

Výukové metody: reproduktivní, dialogické, praktické, heuristické

Materiály a pomůcky: pracovní listy, psací potřeby, nůžky, interaktivní tabule, prezentace PPT, hra na výměnný a peněžní obchod

Hodnocení výukového bloku:

- *hodnocení učitelem* - slovní hodnocení
- *hodnocení žáků* - co se jim podařilo, co jim dělalo potíže
- *hodnocení společné* - průběh výuky a prezentace, plnění úloh a cvičení, naplnění cíle hry výměnného a peněžního obchodu

Přílohy: pracovní listy, řešení úkolů v pracovních listech, prezentace PPT, hra s pravidly

METODICKÝ POSTUP:

Návrh postupu:

- Motivace žáků: Ukázka z pohádky „Jak stařeček měnil, až vyměnil“. Společný rozhovor.
- Prezentace - uvedení do problematiky, vysvětlení základních pojmů, seznámení s historickým vývojem platidla. Možné využít jen část prezentace a zařadit práci s aktuálním pracovním listem, navázat manipulací s modely bankovek a mincí ČR.
- Práce s jednotlivými pracovními listy - možné zařazení různých forem práce (společná činnost, skupinová nebo individuální práce) - vysvětlení základních poznatků, bohatství vědomostí o nové informace, dále je možné využít pracovní listy k opakování a procvičování základních znalostí a dovedností.
- Dialog se žáky nad naučenými tématy a novými pojmy.

Zdroje obrázků:

[http://www.google.cz/imgres?q=handkerchief&hl=cs&sa=X&tbo=d&biw=1600&bih=722&tbm=isch&tbnid=Nml-](http://www.google.cz/imgres?q=handkerchief&hl=cs&sa=X&tbo=d&biw=1600&bih=722&tbm=isch&tbnid=Nml-dbGFSb6xJM:&imgrefurl=http://alignyourself.wordpress.com/2010/11/13/its-the-little-things-remembering-the-handkerchief/&docid=J9yHj2NcoFhiVM&imgurl=http://alignyourself.files.wordpress.com/2010/11/handkerchief-care.jpg&w=240&h=240&ei=50frUIP6EKOb0QXB64CoAw&zoom=1&iact=hc&vpx=556&vpy=123&dur=140&hovh=192&hovw=192&tx=69&ty=56&sig=110027911502716050995&page=1&tbnh=134&tbnw=146&start=0&ndsp=37&ved=1t:429,r:3,s:0,i:97)

[dbGFSb6xJM:&imgrefurl=http://alignyourself.wordpress.com/2010/11/13/its-the-little-things-remembering-the-](http://alignyourself.wordpress.com/2010/11/13/its-the-little-things-remembering-the-handkerchief/&docid=J9yHj2NcoFhiVM&imgurl=http://alignyourself.files.wordpress.com/2010/11/handkerchief-care.jpg&w=240&h=240&ei=50frUIP6EKOb0QXB64CoAw&zoom=1&iact=hc&vpx=556&vpy=123&dur=140&hovh=192&hovw=192&tx=69&ty=56&sig=110027911502716050995&page=1&tbnh=134&tbnw=146&start=0&ndsp=37&ved=1t:429,r:3,s:0,i:97)

[handkerchief/&docid=J9yHj2NcoFhiVM&imgurl=http://alignyourself.files.wordpress.com/2010/11/handkerchief-](http://alignyourself.files.wordpress.com/2010/11/handkerchief-care.jpg&w=240&h=240&ei=50frUIP6EKOb0QXB64CoAw&zoom=1&iact=hc&vpx=556&vpy=123&dur=140&hovh=192&hovw=192&tx=69&ty=56&sig=110027911502716050995&page=1&tbnh=134&tbnw=146&start=0&ndsp=37&ved=1t:429,r:3,s:0,i:97)

[care.jpg&w=240&h=240&ei=50frUIP6EKOb0QXB64CoAw&zoom=1&iact=hc&vpx=556&vpy=123&dur=140&hovh=192&hovw=192&tx=69&ty=56&sig=110027911502716050995&page=1&tbnh=134&tbnw=146&start=0&ndsp=37&ved=1t:429,r:3,s:0,i:97](http://alignyourself.files.wordpress.com/2010/11/handkerchief-care.jpg&w=240&h=240&ei=50frUIP6EKOb0QXB64CoAw&zoom=1&iact=hc&vpx=556&vpy=123&dur=140&hovh=192&hovw=192&tx=69&ty=56&sig=110027911502716050995&page=1&tbnh=134&tbnw=146&start=0&ndsp=37&ved=1t:429,r:3,s:0,i:97)

<http://openclipart.org/>

[http://office.microsoft.com/cs-](http://office.microsoft.com/cs-cz/images/??Origin=EC790014051029&CTT=6&ver=12&app=winword.exe)

[cz/images/??Origin=EC790014051029&CTT=6&ver=12&app=winword.exe](http://office.microsoft.com/cs-cz/images/??Origin=EC790014051029&CTT=6&ver=12&app=winword.exe)

[www. captainoddsocks.blogspot.cz/2010/06/czech-history-may-seem-obtuse-to.html](http://www.captainoddsocks.blogspot.cz/2010/06/czech-history-may-seem-obtuse-to.html)